

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра психології, політології, соціокультурних технологій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент та психологія управління

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	053 « Психологія»
Освітня програма	053 « Психологія»

Затверджено рішенням Ради з якості факультету
іноземної філології та соціальних комунікацій

Протокол від 27 серпня 2019 р. № 1
Голова Ради з якості факультету
іноземної філології та соціальних комунікацій

_____ Сушкова О.М.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Суми 2019 р.

**ДАНІ ПРО РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ПОГОДЖЕННЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Розробник:

**Таранюк К.В., кандидат економічних наук,
ст.викладач кафедри управління**

Рецензування робочої програми навчальної дисципліни	протокол № 4 від 21 травня 2019 р. Прізвище, ініціали, посада рецензента та/або дата і номер протоколу засідання експертної ради роботодавців
Розглянуто та схвалено на засіданні робочої проектної групи (РПГ) освітньої програми «Психологія» (назва освітньої програми)	протокол від 12 червня 2019 р. № 1 Керівник РПГ (гарант освітньої програми) _____ (підпис) Іванова Т.В. (прізвище, ініціали)
Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри германської філології (назва кафедри)	протокол від 18 червня 2019 р. № 11 Завідувач кафедри _____ (підпис) Світайло Н.Д. (прізвище, ініціали)

Дані про перегляд робочої програми навчальної дисципліни:

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено			
		Дата та номер протоколу засідання РПГ	Підпис керівника РПГ (гаранта освітньої програми)	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри

І СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Менеджмент та психологія управління
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій. Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій
Розробник(и)	Таранюк К.В., кандидат економічних наук, ст.викладач кафедри управління
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти; НРК – 7 рівень; QF-LLL – 6 рівень; FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	16 тижнів протягом 7-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС, 150 годин, з яких 48 години становить контактна робота з викладачем (32 години лекцій та 16 годин практичних занять), 102 години становить самостійна робота
Мова(и) викладання	Українська
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми 05 «Соціальні та поведінкові науки», 053 «Психологія»
Передумови для вивчення дисципліни	Наявність повної загальної середньої освіти.
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні
3. Мета навчальної дисципліни	
Метою навчальної дисципліни є формування системи базових знань з функціонування організації, та правових аспектів управлінської діяльності, а відтак формування системного мислення із застосування психологічних аспектів. Курс спрямовано на ознайомлення з історичними передумовами виникнення	

менеджменту, на оволодіння теоретичними і практичними навичками з управління організацією, та вміння використовувати інструментарій менеджменту в управлінській діяльності

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Природа управління та історичні тенденції його розвитку.

Вступ. Історичні передумови виникнення, сутність, значення і взаємозв'язок менеджменту та психології. Школи менеджменту. Особливості американського, європейського та японського підходів до менеджменту.

Тема 2. Інтегровані процеси в менеджменті.

Організація як об'єкт управління. Формальні та неформальні організації. Зовнішнє та внутрішнє середовище організації. Середовище прямого та непрямого впливу.

Тема 3. Сутність і класифікація функцій менеджменту. Планування і прогнозування, як загальна функція менеджменту. Методи прогнозування. Види прогнозів. Планування як управлінське рішення. Методи планування. Етапи та результати планування.

Тема 4. Організація як загальна функція менеджменту

Типи організацій та їх структури. Типи організацій по їх взаємодії із зовнішнім середовищем. Типи організацій по взаємодії підрозділів. Типи організацій по взаємодії з людиною..

Тема 5. Мотивування як загальна функція менеджменту. Сутність і види мотивування. Теорії мотивації.

Змістовий модуль 2

Тема 6. Координація і контроль як загальні функції менеджменту.

Сутність і види контролю. Етапи проведення контролю. Головні аспекти управлінського контролю.

Тема 7. Процес прийняття і реалізації управлінських рішень.

Природа, сутність та класифікація рішень у сфері менеджменту. Умови прийняття управлінських рішень. Технологія розробки рішень. Методи прийняття управлінських рішень.

Тема 8. Ефективність праці і дохід підприємства

Поняття ефективності праці. Соціальне та економічне значення її підвищення.

Показники і методи вимірювання продуктивності праці. Фактори зростання продуктивності праці .

Тема 9. Оплата праці на підприємстві.

Послідовність робіт по організації заробітної плати на підприємстві. Способи формування основної заробітної плати. Форми оплати праці. Системи оплати праці при погодинній формі. Системи оплати праці при відрядній формі. Види доплат і надбавок. Склад системи преміювання і вимоги до її побудови

Тема 10. Укладання трудових договорів.

Поняття трудового договору. Види трудового договору. Порядок укладання трудового договору. Строк дії трудового договору. Правила оформлення трудової книжки.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН 1.	Знати основи теорії менеджменту: сутність, роль та методичні основи менеджменту, закони та принципи менеджменту, еволюційний розвиток теорії та практики менеджменту.
РН 2.	Знати зміст існування організацій, склад елементів та їх взаємозв'язки, а також діяльність в умовах навколишнього середовища.
РН 3.	Уміти: чітко визначати місію та цілі підприємства, раціонально використовувати ресурси підприємства з застосуванням принципів, функцій, і методів управління, розрізняти та вміти збудувати різні типи структур управління, приймати рішення.
РН 4.	Використовувати відповідно до ситуації методи прийняття управлінських рішень та здійснювати комплекс дій для їх реалізації.
РН 5	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, використовувати інформаційних і комунікаційних технологій.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

ПРН 10	Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника
ПРН 14	Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.
ПРН 15	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку
ПРН 17	Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.
ПРН 19	Враховувати регіональну специфіку соціальних, демографічних, медичних потреб у професійній діяльності психолога.

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Видами навчальних занять при вивченні дисципліни є лекції (Л) та практичні заняття (П)

Тема 1. Природа управління та історичні тенденції його розвитку.

Л1-2

Вступ. Історичні передумови виникнення, сутність, значення і взаємозв'язок менеджменту та психології. Школи менеджменту. Особливості американського,

європейського та японського підходів до менеджменту.

ПЗ№1

Закріплення теоретичних знань з історії розвитку менеджменту. Розглядаються особливості формуючих принципів та підходів менеджменту.

Тема 2 Інтегровані процеси в менеджменті.

Л3

Організація як об'єкт управління. Формальні та неформальні організації. Зовнішнє та внутрішнє середовище організації.

Л4

Переваги і недоліки формальних і неформальних організацій, оцінка їх впливу одна на одну. Елементи зовнішнього та внутрішнього середовища організації та оцінюється можливий вплив даних факторів на прикладі ситуації.

Тема 3. Сутність і класифікація функцій менеджменту.

Л5

Планування і прогнозування, як загальна функція менеджменту. Методи прогнозування. Види прогнозів. Планування як управлінське рішення. Методи планування. Етапи та результати планування.

ПЗ№2

Закріплення теоретичних знань щодо загальної функції менеджменту - планування. Створення і розробка майбутніх орієнтирів ефективної діяльності організації. Розгляд ситуації із стратегічного планування.

Тема 4. Організація як загальна функція менеджменту

Л6

Типи організацій та їх структури. Типи організацій по їх взаємодії із зовнішнім середовищем. Типи організацій по взаємодії підрозділів. Типи організацій по взаємодії з людиною.

ПЗ№ 3

Закріплення теоретичних знань щодо загальної функції менеджменту - організація. Вивчення студентами процесу створення структури управління, та сутності організаційної взаємодії. Встановлення взаємовідносин та розподіл повноважень в організаційній структурі. Розгляд ситуації процесу розподілу та передачі лінійних та функціональних повноважень..

Тема 5. Мотивування як загальна функція менеджменту.

Л7

Сутність і види мотивування. Теорії мотивації.

ПЗ№4

Закріплення теоретичних знань щодо загальної функції менеджменту – Мотивації. Засвоєння суті мотивації та її ролі у забезпечення процесу спонукання себе та робітників на дії задля досягнення персональних цілей та цілей організації. Вивчення та визначення основних відмінностей в змістовних та процесійних теоріях мотивації. Проектування мотиваційної системи для віртуального підприємства з метою закріплення теоретичного матеріалу.

Тема 6. Координація і контроль як загальні функції менеджменту.

Л8

Сутність і види контролю. Етапи проведення контролю. Головні аспекти управлінського контролю.

ПЗ№5

Закріплення теоретичних знань щодо загальної функції менеджменту – Контролю.. Вивчення видів контролю, доцільності та особливості застосування. Вивчення поведінкових аспектів при здійсненні контролю. Вивчення показників-ефективності контролю, та факторів які впливають на ефективність контролю.

Тема 7. Процес прийняття і реалізації управлінських рішень.

Л9-10

Природа, сутність та класифікація рішень у сфері менеджменту. Умови прийняття управлінських рішень. Технологія розробки рішень. Методи прийняття управлінських рішень.

ПЗ№6

Засвоєння та усвідомлення сутності рішення, як форми впливу на об'єкт управління. Набуття практичних навичок на вирішенні ситуацій із застосування методів прийняття управлінських рішень.

Тема 8. Ефективність праці і дохід підприємства

Л11-12

Поняття ефективності праці. Соціальне та економічне значення її підвищення. Показники і методи вимірювання продуктивності праці. Фактори зростання продуктивності праці.

ПЗ№7

Закріплення теоретичних положень визначення ефективності праці. Засвоєння сутності та ролі ефективної діяльності організації, як для персоналу так і для суспільства. Вивчення підходів до розробки та застосування показників економічної ефективності.

Тема 9. Оплата праці на підприємстві.

Л13-14

Послідовність робіт з організації заробітної плати на підприємстві. Способи формування основної заробітної плати. Форми оплати праці. Системи оплати праці при погодинній формі. Системи оплати праці при відрядній формі. Види доплат і надбавок. Склад системи преміювання і вимоги до її побудови

ПЗ№8

Закріпити теоретичні знання та розвинути практичні навички розрахунку заробітної плати та призначення доплат на надбавок згідно чинного законодавства за різними її видами та системами.

Тема 10. Укладення трудових договорів.

Л15-16

Поняття трудового договору. Види трудового договору. Порядок укладання трудового договору. Строк дії трудового договору. Складання та оформлення трудового договору із додержанням вимог чинного трудового законодавства України. Правила оформлення трудової книжки.

7.2 Види навчальної діяльності

НД1. Підготовка до лекцій, мікрОВикладання
 НД2. Підготовка до 4-х тестів за темами 1-3, 5-6, 10
 НД 3. Колективні дискусії основну частину яких становить аналіз, за результатами вивчення тем

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

- МН1. лекції-візуалізації;
- МН2. інтерактивні лекції;
- МН3. модульне навчання;
- МН4. мозковий штурм.

Лекції надають студентам матеріали з теоретичної частини та матеріалів сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, системного мислення та комплексу спеціальних знань і вмінь щодо принципів, прийомів і методів менеджменту на підприємстві з урахуванням процесів, що відбуваються в ньому, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень (РН1, РН2). Лекції ґрунтуються на використанні знань у вигляді окремих змістових модулів, що інтегруються з іншими частинами курсу (РН3). Вони доповнюються завданнями для самостійної роботи, виконання яких надає студентам можливість застосовувати теоретичні знання на практиці (РН4). Підготовка до лекцій сприятиме активізації пізнавальної діяльності здобувачів за рахунок асоціації їх власного досвіду з предметом навчання (РН3). Під час підготовки до тестів за результатами модульного навчання студенти розвиватимуть навички самостійного навчання, швидкого критичного читання, синтезу та аналітичного мислення.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Оцінка	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
ВІДМІННО	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5, 0 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
ДОБРЕ	в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	4, 0 (добре)	$74 \leq RD \leq 89$
ЗАДОВІЛЬНО	виконання задовольняє мінімальні критерії	3,0 (задовільно)	$60 \leq RD \leq 73$
НЕЗАДОВІЛЬНО	можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD \leq 59$
НЕЗАДОВІЛЬНО	необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$RD < 35$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

За дисципліною передбачені такі методи поточного формативного оцінювання: тестування та усні коментарі викладача за його результатами, настанови викладачів в процесі виконання завдань самостійної роботи, самооцінювання поточного тестування, обговорення та взаємооцінювання студентами виконаних індивідуальних завдань.

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

Оцінювання протягом семестру проводиться у формі письмових опитувань (тестувань) (М1), перевірки письмових робіт (М2) та колективних дискусій (М3). Всі роботи повинні бути виконані самостійно. Індивідуальні завдання, схожі між собою, будуть відхилені.

Оцінка студента формується таким чином:

1. 4 тематичні тестування - 20 балів;
2. контрольна робота (тести) - 20 балів;
3. колективні дискусії - 20 балів.
4. Іспит (диф/залік) - 40 балів

Здобувач вищої освіти може обрати змішаний спосіб вивчення дисципліни: проходження курсу «Психотехнології роботи з персоналом», «Організаційна діагностика», «Сучасний менеджмент» масового он-лайн курсу COURSERA, може бути зараховане як індивідуальні завдання та колективні дискусії.

Форма підсумкового контролю – диф.залік(іспит).

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

Навчальний процес потребує використання мультимедіа (ЗН 1)

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література.

1. Дикань Н.В. Менеджмент/ Н.В. Дикань, І.І. Борисенко. – К.: Знання, 2008. – 364 с.
2. Дяченко Т.О. Основи менеджменту: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2010. – 176 с.
3. Гірняк О.М. Менеджмент. Теоретичні основи і практикум: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти/ О.М. Гірняк, П.П. Лазановський. – К. : Магнолія плюс, Львів: «Новий світ – 2000», 2003. – 336 с.
4. Кігель В.Р. Методи і моделі підтримки прийняття рішень у ринковій економіці [текст]: / В.Р. Кігель. - К.: ЦУЛ, 2013. - 202 с.

Допоміжна література:

1. Андрушків Б.М., Вівчар О.І. та ін. Проблеми теорії і практики менеджменту. Навч.-метод. посібник. – Тернопіль: Вид. ТзОВ «Терно-Граф», 2009. – 312 с.
2. Бутко М.П. Теорія прийняття рішень. Підручник затверджений МОН України: 2015, 360 с
3. Менеджмент організацій: учебное пособие / Л.А. Киржнер, Л.П. Киенко, Т.И. Лепейко, А.М. Тимонин. – К.: КНТ, 2006. – 688 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті.

1. management.com.ua – бібліотека з менеджменту
2. inform.od.ua – нормативні акти у сфері управління
3. <http://window.edu.ru> – єдине вікно доступу до освітніх ресурсів
4. <http://www.headhunter.com.ua>
5. <http://www.hrliga.com/>
6. <http://www.bou.com.ua>
7. <http://www.hrm.ru/>
8. [http:// www.hrd.com.ua](http://www.hrd.com.ua)
9. <http://www.mediapro.com.ua/kadrovik>
10. <http://www.rabota.com.ua>

II ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Тема	Загальний обсяг, годин	Лекції, годин	Практичні заняття, годин	Лабораторні роботи, годин	Самостійне опрацювання матеріалу (СРС), годин	Індивідуальні завдання, годин (із обсягу СРС)
Денна форма навчання							
1	Вступ. Природа управління та історичні тенденції його розвитку.	9	4	1		4	
2	Інтегровані процеси в менеджменті.	9	2	1		6	
3	Сутність і класифікація функцій менеджменту. Планування і прогнозування, як загальна функція менеджменту	16	4	2		10	
4	Організація як загальна функція менеджменту	11	2	1		8	
5	Мотивування як загальна функція менеджменту	11	2	1		8	
6	Координація і контроль як загальні функції менеджменту.	14	2	2		10	
7	Процес прийняття та реалізації управлінських рішень	16	4	2		10	
8	Ефективність праці і дохід підприємства.	26	4	2		20	
9	Оплата праці на підприємстві.	16	4	2		10	
10	Укладання трудових договорів	16	4	2		10	
11	Контрольні заходи зі змістових модулів	4				4	
12	Підсумковий модульний контроль	2				2	
		150	32	16		102	

Узгодження результатів навчання з методами викладання, навчання та оцінювання

Програмні компетентності / результати навчання	Результат навчання за дисципліною	Види навчальних занять	Види навчальної діяльності	Методи, технології викладання і навчання	Засоби навчання	Методи та критерії оцінювання
ЗК1, ЗК2, ФК7 / ПРН17	РН1.	Л/П	НД 1 НД 2	МН1 МН2 МН3 МН4	ЗН1	М1 М3
ЗК4, ЗК8 ФК11/ ПРН15	РН2.	Л/П	НД 1 НД 2	МН1 МН2 МН3 МН4	ЗН1	М1 М3
ЗК5, ЗК6, ЗК9, ФК10 / ПРН14	РН3.	Л/П	НД 1 НД 2	МН1 МН2 МН3 МН4	ЗН1	М1 М3
ЗК1, ЗК5, ЗК6, ЗК7,ЗК8/ ПРН19	РН4.	Л/П	НД 2 НД 3	МН1 МН2 МН3 МН4	ЗН1	М1 М2 М3
ЗК 3, ЗК4, ЗК 5 / ПРН 10	РН5.	Л/П	НД 1 НД 2	МН1 МН2 МН3 МН4	ЗН1	М1 М2

